

STRÅLANDE HOBBY. Lars-Åke Truedsson, 63, håller koll på solen från trädgården hemma i Bjärred. "Man måste ha solfilter. Det går inte att använda vanliga kikare, för då förstör man ögonen", varnar han.

Foto: JOACHIM WALL

Utbrott som sträckte sig 80 000 mil från solen i mitten av april. Foto: NASA

FAKTA Fler utbrott att vänta inom kort

- Solen bildades för ungefär fyra och en halv miljarder år.
- Solfläckar är områden i solens fotosfär med sänkt temperatur, som därför ser mörkare ut än den hetare omgivningen.
- Solens aktivitet varierar och är som kraftigast vart elfte år. När solen har fläckar är den mer aktiv och utstrålar mer värme.
- Efter flera år av relativt lugn tror astronomerna att solen nu går mot en mer intensiv period, med fler solfläckar och utbrott.

KVP:s Magnus Gatemark tar tillfället i akt att studera solen och gasmolnen. Foto: JOACHIM WALL

Brinner för solen

Lars-Åke i Bjärred har full koll på klotets våldsamma humör

BJÄRRED. Sommaren tycks ha kommit för att stanna. Det glädjer Lars-Åke Truedsson i Bjärred extra mycket. Han har i flera år spanat på solen och fört journal över antalet solfläckar.

– Det är väldigt intressant att följa förändringarna. Vi vill ju veta hur solen fungerar och varför, säger han.

Solen är inte bara en källa till ljus och värme. För Lars-Åke Truedsson, universitetslektor vid Malmö högskola, är den även en livslång hobby.

– Jag blev fascinerad av solen efter att ha bevittnat den totala solförmörkelsen 1954, då jag bodde i Helsingborg, berättar han när Kvällsposten hälsar på i hans "observatorium" i Bjärred norr om Malmö.

I trädgården har Lars-Åke

ställt upp sina filterförsedda teleskop, med vilka han gör sina solobservationer.

Genom att räkna antalet solfläckar får han ett mått på solens aktivitet.

– Jag försöker titta varje dag när vädret medger. Men det får inte vara för molnigt.

Kan slå ut datorer

Solfläckar är mörka områden på solens yta som hänger samman med den magnetiska aktiviteten.

Fläckarna leder till våldsamma utbrott, då miljontals ton

HÅLLER KOLL. Lars-Åke Truedsson för journal över solfläckar. Resultaten finns att se på Tycho Brahe-observatoriets hemsida, tbobs.se.

med magnetisk gas slungas långt ut i rymden.

När partiklar och strålning när jorden skapas inte bara

vackra norrsken. De kan även slå ut radiokommunikation, satelliter och datorer.

– Senast vi tydligt märkte av

en solstorm i Sverige var hösten 2003, när Malmö drabbades av ett omfattande strömavbrott, berättar Lars-Åke.

Solens våldsamma humör påverkar även klimatet på jorden – men i vilken utsträckning råder det delade meningar om.

Solen mer aktiv igen

Mellan 2001 och årsskiftet 2010 har solentusiasten Lars-Åke Truedsson gjort mer än 1 700 systematiskt bokförda observationer från hemmet.

Efter en längre tids lugn ser det ut som att solen går mot en mer aktiv period. Det ska bli väldigt spännande att följa, säger han.

Magnus Gatemark
magnus.gatemark@kvp.se